

Komitet Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka Polskiej Akademii Nauk oraz członkowie Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej w październiku 2018 wystosowali apel do władz państwowych o podjęcie działań, które zapewnią wzrost wyszczepialności w populacji dzieci i osób dorosłych:

Szanowny Pan Andrzej Duda, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelaria Prezydenta, Wiejska 10, 00-489 Warszawa

Szanowny Pan Marek Kuchciński, Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelaria Sejmu ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

Szanowny Pan Stanisław Karczewski, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelaria Senatu, ul. Wiejska 6/8, 00-902 Warszawa

Szanowny Pan Premier Mateusz Morawiecki, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, al. Ujazdowskie 1/3, 05-077 Warszawa

Szanowny Pan Profesor Łukasz Szumowski, Minister Zdrowia, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa

Szanowna Pani Anna Zalewska, Minister Edukacji Narodowej, al. J. Ch. Szucha 25, 00-918 Warszawa

Szanowna Pani Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ul.

Nowogrodzka 1/3/5 00-513 Warszawa

Szanowny Pan Poseł Bartosz Arłukowicz, Przewodniczący Sejmowej Komisji Zdrowia, ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

Szanowna Pani Poseł Bożena Borys-Szopa, Przewodnicząca Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

Szanowny Pan profesor dr hab. med. Andrzej Matyja, Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej, Ul. J. Sobieskiego 110. 00-764 Warszawa

Szanowny Pan dr Jarosław Pinkas, Główny Inspektor Sanitarny, ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa

Szanowny Pan Marek Michalak, Rzecznik Praw Dziecka, ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

Szanowny Pan Piotr Liroy-Marzec, Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa Programu Szczepień Ochronnych Dzieci i Dorosłych, Kancelaria Sejmu ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

APEL

Szanowni Państwo,

Komitet Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka Polskiej Akademii Nauk, a także Polskie Towarzystwo Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej, skupiające najwybitniejszych krajowych uczonych – specjalistów w dziedzinie m.in. nauk o odporności człowieka wobec chorób zakaźnych a także przyczyn tych chorób, wyrażają zaniepokojenie rozwojem sytuacji odnośnie obowiązkowych szczepień przeciwko chorobom zakaźnym w Polsce. Od kilku lat obserwujemy stopniowy, coraz bardziej nasilający się wzrost odsetka populacji, który nie jest zaszczepiony. Według danych opublikowanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny w lutym 2018 wynika, że w 2010 roku odnotowano 3437 odmów, w 2011 r. - 4689, w roku 2012 - 5340, w 2013 r. - 7248, w 2014 roku - 12 681, w roku 2015 - 16 689, w 2016 roku - 23 147, zaś w roku 2017 - 30 089. Według tego samego źródła, tylko w pierwszej połowie 2018 roku odnotowano 34 273 odmowy szczepień. **Tym samym już w 2017 roku wyszczepialność przeciwko odrze, śwince i różyczce zmniejszyła się w Polsce poniżej 95 proc., czyli progę uznawanego za dolną granicę gwarantującą odporność populacyjną.** Niska odporność populacyjna nie zapobiegnie zarażeniu (i w konsekwencji zachorowaniu) osób świadomie niezaszczepionych, osób w podeszłym wieku, które nie były szczepione lub u których wygasła odporność poszczepienna, ale także tych, którzy z powodów zdrowotnych nie mogą być szczepieni i/lub mają w znacznym stopniu obniżoną odporność. Do tej ostatniej grupy należą nie tylko chorzy ze zdiagnozowanymi pierwotnymi niedoborami odporności, których liczba w Polsce wynosi 690 osób (co według ekspertów stanowi 20-30% wszystkich przypadków), ale także m.in. kilka tysięcy dzieci chorujących na nowotwory hematologiczne (białaczki), u których odporność jest obniżona w wyniku chemioterapii, a których zabezpieczenie przed zachorowaniem na choroby zakaźne jest wynikiem istnienia – obecnie zmniejszającej się – odporności populacyjnej. Dalszą przewidywaną konsekwencją, obserwowaną już zresztą w krajach, w których wyszczepialność jest niższa niż w Polsce (np. wyszczepialność przeciwko odrze na Ukrainie czy w Rumunii) może być epidemiczne narastanie częstości klinicznych przypadków chorób zakaźnych i zagrożenie dla zdrowotności Polaków. Przechorowanie odry może doprowadzić do nieodwracalnych powikłań neurologicznych, różyczki - do wad wrodzonych płodu włącznie, a świnki - do męskiej bezpłodności.

Wzrost częstości zaniechania obowiązkowych szczepień w Polsce związany jest m.in. z tzw. ruchami antyszczepionkowymi które, bazując na niezaprzeczanym fakcie, że szczepionki, jak każde inne substancje wprowadzone do organizmu człowieka, mogą wywołać niepożądane objawy, a także na mieszaninie kłamstw, półprawd i zmyśleń propagowanych w mediach społecznościowych (m.in. zdyskredytowana naukowo już wiele lat temu teoria wiążąca szczepienia z występowaniem autyzmu). Równoczesny brak rzetelnej i dostosowanej do różnych poziomów wiedzy informacji o kluczowej roli szczepień w eliminacji groźnych dla zdrowia i życia chorób zakaźnych, zniechęca rodziców do szczepienia dzieci.

Problem spadku wyszczepialności dzieci dotyczy także innych krajów UE, w których do tego roku szczepienia były dobrowolne, a w ostatnich latach zwiększyła się niepokojąco zapadalność na choroby zakaźne (odra, koklusz, błonica). Stąd też w tych krajach zaostrzono przepisy dotyczące realizacji szczepień. We Francji i Włoszech od stycznia 2018 obowiązek szczepień został rozszerzony. W Australii od 2017 roku rodzice, którzy nie zgadzają się na szczepienia z przyczyn pozamedycznych tracą prawa do świadczeń wypłacanych dzieciom. W Stanach Zjednoczonych dzieci nie szczepione nie są przyjmowane do żłobków, przedszkoli i szkół publicznych.

Komitet Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka Polskiej Akademii Nauk i Polskie Towarzystwo Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej popierają niedawną decyzję Wysokiego Sejmu o odrzuceniu obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, którego wdrożenie miałyby znieść obowiązek szczepień, a który został przygotowany przez tzw. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wiedzy o Szczepieniach "STOP NOP", od dawna znane jako aktywny przeciwnik szczepień.

Zarówno ten odrzucony projekt ustawy, jak wszystkie inne analogiczne inicjatywy obywatelskie lub poselskie możliwe w przyszłości są sprzeczne z zastrzoną w ostatnich latach polityką promującą szczepienia w wielu krajach wysoko rozwiniętych i niebezpieczne, gdyż w przypadku wprowadzenia w życie każdej ustawy znoszącej obowiązek szczepień ochronnych może dojść do dalszego znacznego wzrostu liczby dzieci/osób niezaszczepionych przeciwko odrze i innym chorobom. Trend w tym kierunku obserwowany jest już obecnie. Według informacji Głównego Inspektora Sanitarnego w okresie od 1 stycznia do 15 października 2018 r. zarejestrowano w Polsce 128 przypadków zachorowań na odrę. Dla porównania w roku 2017 roku zgłoszono ich 58. Natomiast tylko pomiędzy 31 października a 4 listopada 2018 zanotowano kolejnych 17 przypadków zachorowania na odrę.

W związku z tym apelujemy do Wysokiego Sejmu RP o:

- **Zaniechanie w przyszłości procedowania analogicznych projektów ustaw mających na celu zniesienie lub ograniczenie obowiązku szczepień ochronnych, jako sprzecznych z obecną wiedzą z jednej strony, a z obowiązkiem rządzących zapewnienia jak najlepszego zabezpieczenia stanu zdrowia Polaków z drugiej;**

a do odpowiednich PT Ministrów i Przewodniczących Komisji o

- **Rozważenie i wdrożenie skutecznych metod zachęcania społeczeństwa do szczepień ochronnych, a także zwiększenia dostępności szczepień (w tym nieobowiązkowych);**
- **Powołanie komisji ekspertów, którzy wypracują sposoby skutecznego przekazania społeczeństwu rzetelnej, dostosowanej do poziomu edukacji informacji odnośnie szczepień i szczepionek, w tym sposoby wprowadzenia podstawowego, obowiązkowego nauczania o znaczeniu i działaniu szczepień ochronnych już od poziomu przedszkolnego;**
- **Wprowadzenie obowiązku nieodpłatnych szczepień dzieci imigrantów zgodnie z obowiązującym polskim kalendarzem szczepień;**
- **Rozważenie możliwości zniesienia opłaty za szczepienia nieobowiązkowe wśród obywateli polskich, dzieci i osób dorosłych, także wobec imigrantów.**

Przewodniczący Komitetu Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka Polskiej Akademii Nauk,
Prezes Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej

Profesor dr hab. Jacek Maciej Witkowski

Apel popierają:

1. Prof. dr hab. Maciej Siedlar, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Konsultant Krajowy w dziedzinie immunologii klinicznej
2. Prof. dr hab. Jacek Roliński, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, były Prezes PTIDiK
3. Prof. dr hab. Janusz Marcinkiewicz, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, były Prezes PTIDiK
4. Dr hab. Ewelina Grywalska, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, była Sekretarz Zarządu PTIDiK
5. Prof. dr hab. Anna Pituch-Noworolska, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
6. Dr hab. Jarosław Baran, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
7. Dr hab. Aleksandra Lewandowicz-Uszyńska, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, Wrocław
8. Dr hab. Katarzyna Lisowska, Sekretarz Zarządu Głównego PTIDiK, Gdański Uniwersytet Medyczny
9. Prof. dr hab. Kazimierz Madaliński, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego
10. Prof. dr hab. Krzysztof Simon, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, Wrocław, Konsultant Wojewódzki w dziedzinie chorób zakaźnych dla województwa dolnośląskiego
11. Prof. dr hab. Ewa Bernatowska, Instytut Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka
12. Dr hab. Michał Pikula, Gdański Uniwersytet Medyczny
13. Prof. dr hab. Robert Flisiak, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku
14. Prof. dr hab. Włodzimierz Maśliński, Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji
15. Prof. dr hab. Wiesław Jędrzejczak, Warszawski Uniwersytet Medyczny
16. Prof. dr hab. Urszula Demkow, Gdański Uniwersytet Medyczny, Redaktor Naczelna „Central European Journal of Immunology”
17. Prof. dr hab. Ewa Jabłońska, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku
18. Prof. dr hab. Joanna Domagała-Kulawik, Warszawski Uniwersytet Medyczny
19. Prof. Dr hab. Krzysztof Bryniarski, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
20. Dr Andrzej Eljaszewicz, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku
21. Dr hab. Aleksandra Klimczak, Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN, Wrocław